

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Curam pauperum gerebant, è Synodo Neocæsariensi, cujus canon explicatur. Chorepiscopi ad formam septuaginta Discipulorum constituti, qui erant secundi ordinis præceptores, ex Hieronymo. Et si ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& Imperij Lib. II. Cap. XIV. 103

qui eodem tempore floruit quo Dionysius, videtur hæc esse interpretatio à superiore non dissimili. Ait enim in Breviatione canonum Titulo LXXIX. *Vt Chorepiscopi, id est, vicarij Episcoporum, nec Presbyteros nec Diaconos ordinent, nisi tantum Subdiaconos. Concil. Anquiritan. Tit. 13. Conc. Antioch. Tit. 20.* Superest alterum membrum canonis Ancyrani, quod agit de Presbyteris civitatis. Ejus sententiam refert Ferrandus Titulo XCII. *Vt Presbyteri civitatis sine jussu Episcopi nihil jubeant, nec in unaquaque parochia aliquid agant. Concil. Sardic. Tit. 13. Legendum Concil. Anquir.* Nulla enim fit mentio Presbyterorum civitatis in Concilio Sardicensi; sed in solo Ancyrano, dicto canone. Tres istæ interpretationes constanter legunt, *Presbyteris civitatis*, dandi casu, & *in unaquaque parochia*. Vnde sine dubio emendari debet textus Græcus, legique, *ἐν καθ' ἑαυτὴν παροικία*; non autem *ἐν ἐπαρχίᾳ*, ut præfert lectio Zonaræ. Mutilum etiam alia ex parte Græcum contextum esse constat, ex iisdem interpretationibus. Hiatus enim hujus sententiæ, *sed nec Presbyteris civitatis sine literis Episcopi & jussu in unaquaque parochia*, his verbis supplet, *aliquid agere*. Itaque in Græco contextu deest *πρὸς τὸν ἑαυτὸν*, aut quid simile. Quo loquendi modo utitur Synodus Laodicensis in simili specie: *Presbyteri præter consilium Episcopi nihil agant, jussu τὸν ἑαυτὸν*. Scilicet coercita est Presbyterorum urbicorum functio ad arbitrium Episcopi, de quo literis constare oportuit. Quod esset Chorepiscopi munus erga promovendos ad presbyteratum in agris & vicis, colligere licet ex administratione rusticarum parochiarum, quæ illi credita erat. Scilicet morum inquisitio, imò & delectus eorum qui adscribendi erant, ad eum pertinebat. Quod in Oriente locum habuit, ut docet Collectio Canonum Arabicorum can. LX. *Non enim licet ut ullus ministret in sacello sive capella diæcesis sine licentia Chorepiscopi, quandoquidem ipse est caput illorum.* Istud omnibus Presbyteris arrogat epistola Nicænæ Synodi, ut designent eos qui mererentur adscisci in clerum, *καθ' ἑαυτὸν, ἢ ὄνομα ἑπιλόγου τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀλλοτρίας*. quæ curam Chorepiscopi non excludunt.

III. Eximiam pauperum curam Chorepiscopos gessisse dixi, secundum mentem Synodi Neocæsariensis, cujus hæc est sententia. Presbyteris agrorum liberum non esse ut orationem faciant in Ecclesia civitatis, coram Episcopo, vel urbis Presbyteris. Vnde sequi videbatur idem statuendum de Chorepiscopis, qui rusticis parochiis præerant; maximè cum essent se-

cundi ordinis Sacerdotes. Hoc enim significant verba illa, *ad similitudinem septuaginta constitutos esse*. Presbyteros enim, sive minoris gradus præceptores, cum septuaginta Discipulis componebant veteres; ut patet ex Hieronymo, qui duodecim fontes explicans allegoricè in epistola ad Fabiolam de LII. mansionibus, *Nec dubium, inquit, quin de duodecim Apostolis sermo sit, de quorum fontibus aque derivatæ totius mundi siccitatem rigant. Iuxta has aquas septuaginta creverunt palme, quas & ipsos secundæ ordinis intelligimus præceptores; Luca Evangelista restante duodecim fuisse Apostolos, & septuaginta Discipulos minoris gradus, quos & binos ante se Dominus præmittebat. Attamen et si inter Presbyteros recensentur Chorepiscopi, canon decernit eum honorem illis deferri ut offerant honorati, præsentem Episcopo & Presbyteris civitatis. Cujus moris eam rationem reddit, quia comministri sunt, & impensum studium pauperibus exhibent. Quorum verborum hic est sensus; Chorepiscopos non esse adscribendos Presbyteris agrorum, sed potius inter comministros civitatis adscribendos, quia Episcopum sollicitudine episcopali in pagis visitandis levant, eiusque vices gerunt, ideoque *συνεπιτρονιστῆρι* dici possunt. Vnde fit, & ex studio quod erga pauperes exhibent, ut offerant honorati, *καθ' ἑαυτὸν καὶ πτωχοὶ*. Quæ synodi verba, ne sint otiosa, ita intelligi debent, ut Chorepiscopi solenniori & celebriori pompa in sacris ministeriis obeundis procederent quàm Presbyteri civitatis, eo satellitio Clericorum stipati quod episcopalem quandam honorem referret, licet revera eorum gradus ad typum septuaginta Discipulorum esset expressus. Curam verò pauperum præcipuam gerebant, quos arbitrio Episcopi, & suo ministerio, procurabant, ita ut miseris species quædam frumentationis præberetur. Quare inter cetera Chorepiscopi munia, in Opusculo Ebonis, refertur peregrinorum & pauperum exhibendorum studium, maximè cum morbo vexantur: *Hospitalitatem scilicet; infirmos visitando, obsequia benignitatis, & benedictionis, & sanctæ unctionis inferre*. Ex eo profectum ut in Canonibus Arabicis, Chorepiscopis cura imminet præficiendi aliquem, qui juxta vires uniuscujusque vici eos reditus colligat qui ab Episcopo ad alendos pauperes & recreandos peregrinos impendi debent.*

IV. Aliquando tamen chorepiscopatus conferebatur angustioribus finibus exercendus; ut contingit in causâ Armentarij, cujus ordinatio ad episcopatum Ebrodunen-

Vide epistolam Leonis I. ad Presbyteros apud Barinum, & Theodulphum Arelitanensem Episcopi, allegantem Presbyteros sine diæcesibus.

Opusc. Ebonis Archiep. Rem. in Appendice Historiæ docti.

Syn. Laodic. c. 17.

Epist. Nic. Syn. apud Theod. l. 1. c. 11.

Syn. Neocæs. c. 11. si quis presbyterus in parochia civitatis orationem faciat coram Episcopo, vel presbyteris civitatis, non est legitimus.